

ข้อคิดเห็นเพื่อใช้เป็นรากฐานในการสัมมนา กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม

ดร.วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร*

1. ก่อนจะส่งออกจะต้องมีความสามารถในการผลิต ถ้าไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมจนถึงระดับหนึ่งแล้ว ความสามารถในการส่งออกก็就会被จำกัด ดังนั้น ประเทศที่จะส่งออกได้ จะต้องมีความสามารถในทางอุตสาหกรรมก่อน

ความสามารถในทางอุตสาหกรรมนั้น มีอยู่หลายประเด็นที่ควรพิจารณา คือ จะต้องมิใช่ผู้ประกอบการ ในประเทศไทยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการอุตสาหกรรมอยู่มาก เรียกรวม ๆ ว่า นักอุตสาหกรรม ซึ่งแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ นักอุตสาหกรรมตัวจริง และนักธุรกิจอุตสาหกรรม ความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้ง 2 ประเภทนี้มีมาก นักธุรกิจอุตสาหกรรมจะมองในแง่จะทำอย่างไรให้ธุรกิจของตนประสบความสำเร็จ คือ มีผลกำไร ฉะนั้น ในการพิจารณาให้ธุรกิจมีกำไร ก็จะมองถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ โครงสร้างภาษี โอกาสที่จะขายสินค้าที่ผลิตได้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการประกอบการ เป็นต้น

แต่นักอุตสาหกรรมที่แท้จริง จะมุ่งในการผลิตสินค้า เป็นชิ้น เป็นอันขึ้นมามากกว่าที่จะมองว่าจะได้กำไรหรือขาดทุน และพยายามที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนขึ้นมาให้สามารถออกสู่ตลาดได้

บุคคลทั้ง 2 กลุ่มนี้ ต้องการความสนับสนุนจากรัฐบาลในลักษณะที่ต่างกัน แต่รัฐบาลถือว่าเหมือนกัน จึงไม่สามารถสนองความต้องการได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ถ้าแยกได้ว่าอะไรที่นักธุรกิจอุตสาหกรรมต้องการ และอะไรที่นักอุตสาหกรรมต้องการ ก็จะได้สนับสนุนให้ตรงกับความต้องการต่อไป

2. อุตสาหกรรม คือ การแปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เป็นการแปรสภาพทางกายภาพ (Physical Transformation) จากสิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่งหนึ่ง จะ

*

ประธานคณะกรรมการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ต้องมุ่งให้เกิดมูลค่าเพิ่ม และเพื่อการจำหน่าย ซึ่งการทำอุตสาหกรรมนั้นต้องการเทคโนโลยี หรือความรู้ว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ความรู้นี้จะต้องเริ่มด้วยการวิจัยและพัฒนา ถ้าขาดสิ่งนี้ ก็ไม่สามารถทำอุตสาหกรรมได้ กล่าวโดยสรุป การพัฒนาอุตสาหกรรมทุกประเภท จะต้องเริ่มด้วยการวิจัยและพัฒนา

3. ทำอย่างไรจึงจะสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา

นโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการอุตสาหกรรมของไทยในปัจจุบัน ยังไม่ได้สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา การวิจัยและพัฒนาไม่ได้อยู่ในข่ายได้รับส่งเสริมการลงทุน ทั้ง ๆ ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอุตสาหกรรม การวิจัยและพัฒนาที่รวมถึงการซื้อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือจะต้องเอาผู้เชี่ยวชาญช่วย อาจต้องซื้อวัตถุดิบมาทดลอง อาจต้องการความคุ้มครองอีกหลาย ๆ ด้าน เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการส่งเสริมการลงทุนในระดับการผลิต ทำให้ไม่สามารถสร้างอุตสาหกรรมที่มีฐานได้ เพราะขาดการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ฉะนั้น การส่งเสริมการลงทุนจะต้องเริ่มด้วยการส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาโดยให้ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด

ในระดับประเทศ การลงทุนที่จะพัฒนาประเทศนั้นมีอยู่ 3 ส่วนด้วยกัน คือ

- 1) การลงทุนเพื่อสร้างโครงสร้างต่าง ๆ (Infrastructure)
- 2) การลงทุนสร้างคน
- 3) การลงทุนในเทคโนโลยี

การลงทุนใน 2 ส่วนแรกนั้นมีมาก แต่ขาดการลงทุนในส่วนที่ 3 ฉะนั้น การลงทุนทั้งหลายของประเทศไทยเท่าที่ผ่านมาจึงไม่ประสบความสำเร็จ ในเรื่องอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน เราขาดการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา และการที่ให้ธุรกิจเอกชนทำการวิจัยและพัฒนา นั้น ต้องการมาตรการที่จริงจังและเข้มแข็งจากรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน และการส่งออกนั้นก็ต้องการความเข้มแข็งในด้านการวิจัยและพัฒนา เป็นอันมาก

4. การที่สินค้าจะสามารถแข่งขันได้นั้น จะต้องพิจารณาใน 3 ด้าน คือ

- 1) แข่งขันในตัวผลิตภัณฑ์ คือ จะเอาอะไรไปขายตามที่ตลาดต้องการ จะต้องสนองความต้องการของตลาด ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราไม่มีความ

สามารถทางเทคโนโลยีเพียงพอ เราก็จะไม่สามารถที่จะไหวตัวตามความต้องการของตลาด
ในเรื่องผลิตภัณฑ์ได้ ดังนั้น เราจึงต้องพึ่งตัวเองให้ได้ในด้านเทคโนโลยี

2) สินค้าต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ จึงต้องมีฐานที่
เข้มแข็งทางเทคโนโลยี มิฉะนั้น สินค้าจะไม่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

3) ราคาสินค้าต้องแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งต้องการความ
สามารถอย่างมากทางเทคโนโลยี

การที่จะส่งของออกไปขายนั้นจำเป็นที่จะต้องนึกถึง 3 ประการดังกล่าว และ
การจะสู้กับต่างประเทศได้นั้น จะต้องมีฐานที่เข้มแข็งทางเทคโนโลยีซึ่งไม่สามารถสร้างขึ้น
มาได้ง่าย ๆ จะต้องลงทุนมหาศาลด้านงานวิจัยและพัฒนา กล่าวโดยสรุป งานด้านวิจัย
และพัฒนา เป็น เรื่องที่สำคัญที่สุด

จาก : รายงานการสัมมนา เรื่อง "แนวทางการพัฒนา เทคโนโลยีเพื่อการส่งออก"

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ วันที่ 13 - 15 กันยายน 2528